

GAZETA LWOWSKA.

Sobota

N^{er.} 75.

29. czerwca 1859.

Dzisiejszy numer Gazety jest ostatnim dla pp. prenumeratorów na drugi kwartał roku bieżącego.

Prze gl ą d a r t y k u ł ó w.

Wiadomości krajowe: Ze Lwowa. — Z Wiednia: (Przywrócenie związków dyplomatycznych z Belgiją.) — Węgry: (Druga mowa JCKMości Arcyksięcia Palatyna.) — Z Lublany. — *Zagraniczne:* Hiszpanija: Środki przeciw nadużyciu druku. — Anglija — Francuja: Oświadczenie Soult'a pod względem polityki zagranicznej. — Sprawozdanie pana Merilhou o tajnych towarzystwach. — Belgija: Urządzenie dotyczące się paszportów. — Turcyja: Sult'an niebezpiecznie chory. — Starcie się wojsk nieprzyjacielskich na granicy syryjskiej. — *Nowiny. Lwowskie.* — *Wiadomości handl. i przemysłowe:* Lwów. — Biał'a. — Wiedeń. — Odessa — Lipsk. — Berlin.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa. —

Jego Królewiczowska Mość najdostojniejszy Arcyksiążę Ferdynand Karol Austryjacko-Esteński, cywilny i wojenny Gubernator jenerałny Galicyi, raczył praktykanta konceptowego, Piotra Duchnowskiego, mianować konceptistą gubernajalnym.

— Z Wiednia. —

Dostrzegacz austryjacki z d. 22go czerwca zawiera następujący artykuł: »Naj. Cesarz Jego Mość otrzymawszy od Króla Jmci Belgijskiego zapewnienie, że Król ten nie miał żadnej wiadomości o osobistém położeniu jenerała Skrzynckiego względem rządu austryjackiego, i że mu zupełnie obcemi były wszelkie szczegóły tegoż oddalenia się z państw Jego Ces. Mości; nadto że JRMość, gdyby był przewidział, iż przyjęcie tego oficera do armii belgijskiej mogło dobre porozumienie między obu państwami przerwać, byłby się wstrzymał od powołania go tamże: przeto Jego Cesarzowska Mość zważywszy, że jenerał Skrzyncki zaraz po swoim przybyciu do Belgii tylko stopień wojskowy bez umieszczenia w czynnej służbie otrzymał, i że ostateczne ustalenie się ciągłej neutralności królestwa tego, powrót zbiegu okoliczności, które do sprawiedliwych reklamacyj gabinet austryjacki spowodowały, niepodobnym uczyniło; zważywszy wreszcie, że te oświadczenia rządu belgijskiego dają na przyszłość zaspokajające rękoj-

mie, postanowił przywrócić znowu Swoje dyplomatyczne związki z dworem bruxelskim.«

»W skutek powtórnego zawiązania tych związków, nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister Króla Jmci Belgijskiego na cesarsko-austryjackim dworze, baron O'Sullivan de Grass, rozpoczął znowu swoje dyplomatyczne urzędowanie.«

»JCKMość Swego dotychczasowego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra na wielkksiążęcym badeńskim i wielkksiążęcym heskim dworze, hrabiego Maurycego Dietrichstein, raczył uwierzytelnić w równym charakterze przy Królu Jmci Belgijskim.«

Węgry.

Następująca jest mowa, którą JCKMość Arcyksiążę Palatyn Państwa miał do Stanów po oddaniu królewskich propozycyij:

»Prześwietni Magnaci i prześwietnie Stany!»

»Mowa królewska, którą miano do nas około tronu zgromadzonych, jakoteż odczytane właśnie królewskie propozycyje, są dowodami ojcowskiej łaskawości, jaką JCKMość naród węgierski obdarza. — Wszystko to, do czego nas najłaskawszy Król upomina, wszystko, czego JCKMość żąda, zmierza jedynie tylko do załatwienia powszechnych potrzeb kraju, i do przyspieszenia publicznego dobra. Wewnętrzne jakoteż zewnętrzne bezpieczeństwo kraju wymaga oprócz tego już prawie nakazanych subsydjów dla stanu wojskowego, ponieważ na tém zasadzają się pierwsze potrzeby Państwa; przytém żąda tego-

także wypełnienie danego publicznie przyrzeczenia, przez dotrzymanie owęj liczby lat, na które przystawionych ostatnią razą rekrutów zapisano.⁴

»Przedmiot dotyczący się podejmowania i rozkwaterowania wojska, których lepsze urządzenie za pomocą najnowszej ustawy przekazano deputacyi Państwa, dla rozpoznania i powzięcia jej opinii, ma na celu sprawienie ulgi płacącym podatki, a przeto znacznej części narodu.⁴

»Po trzecie jest to nie mniej tak JCKMości jak i wszystkich mieszkańców kraju powszechném życzeniem, ażeby Du naj, ta główna dzwignia ojczyzstego przemysłu, ta w Europie najznaczniejsza wprawdzie, atoli żegluga tylokrotnie utrudniająca rzeka, przez uregulowanie uwolniona została od przeszkód, przez co tak dla dobra publicznego arcy-ważny handel popartym i inne rzeki kraju odpowiednio zamiarowi uregulowanemu być mogą.⁴

»Tym sposobem Naj. Pan spodziewa się po nas z zupełną słusnością, że się niezwłocznie zajmiemy rozbiorem tych królewskich propozycji. — Oby przeto prześwietni Magnaci i prześwietnie Stany raczyli najwyższemu oczekiwaniu jak najlepiej odpowiedzieć — oby starali się w duchu odziedziczonej Konstytucyi, dla oszczędzenia drogiego czasu, zdania swoje pogodzić, a mnie, który prawnym i słusznym żądaniom zawsze z całej duszy przychylny jestem, oby chcieli na-dal zaufaniem Swojém udarować.⁴

— *Lublana (Lai bach) dnia 18. czerwca.* —

JKMość Arcyksiążę Franciszek IV. d'Este, książe Modeny, z dostojną małżonką swoją Maryją Beatrix, z synami Franciszkiem Ferdynandem i Ferdynandem Karolem, c. k. pułkownikami, oraz z córkami księżniczkami Maryją Teresą i Maryją Beatrix, mając w swicie swojej c. k. jenerała kawalera Sterpin, c. k. jenerała-majora hrabię Caboga, najwyższego ochmistrza dostojnych synów swoich i jedną damę nadworną, jadąc z Tryjestu przybył tutaj dnia 15go b. m. wieczorem. (*Adler.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Hiszpanija.

Gaceta de Madrid z d. 6go czerwca zawiera do wszystkich szefów politycznych okólnik ministra spraw wewnętrznych, w którym tenże zawiadamia, że rząd ma chęć najbliższym Kortezom przedłożyć potrzebne środki przeciw nadużyciu druku. Tym czasem szefom politycznym najostrejszy nakazano nadzór nad prasą peryjodyczną. Między innemi rozporządzono,

ażeby władzy urzędowej, na dwie godziny przed rozdaniem, przedłożono egzemplarz każdego dziennika, lub innego peryjodycznego pisma, dla osadzenia, czy takowe nie zawierają jakiego artykułu przeciw publicznemu porządkowi, religii lub moralności. — Jenerał Valdés mianowany głównodowodzącym w Katalonii, w miejsce barona de Meer, odjechał d. 4go b. m. dla objęcia tej komendy. — Wiadomość o wzięciu Ripollu przez karlistów sprawiła w Madrycie wielkie wrażenie.

Według *Sentinelle des Pyrénées*, dywizya armii Espartera, złożona z pięciu batalijonów piechoty i 200 koni, wyruszyła pod dowództwem brygadyjera Concha przez Calahorrę do Arragonii.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Dziennik *Atlas* o terażniejszym stanie politycznych stosunków w Anglii donosi co następuje: »Stanowisko ministeryjum już nie jest główną rzeczą; nierównie ważniejszą jest teraz walka wewnątrz gabinetu. Rzeczywista walka stronnictw przeniosła się teraz z izb parlamentowych do sali posiedzenia rady ministeryjalnej, i zbywa tylko na sprawozdawcach i skoropisach, aby narady w urzędzie spraw zagranicznych, tudzież zgromadzenia w izbie skarbowej skuteczniejszemi uczynić i ażeby ztąd ważniejsze powziąć rozprawy, niż wszystkie owe mowy, które się śród kaplicy Śgo Szczepana rozlegały. Zdaniem naszym jest tam lord John Russell zawsze jeszcze gorliwym, wymownym obrońcą postępującej reformy, a z nim mniejszość gabinetu się łączy. Ale przeciwne, główne zdanie ma więcej zwolenników, a walka pomiędzy wstecz idącą dążnością jednej, a postępującą drugiejszemu, zakończyła się zawieszeniem broni, które właśnie ministeryjum zarzucają.⁴

Niedaleko Hyde, w Cheshire, uwięziono w tych dniach znowu dwóch deputowanych do narodowego konwentu, nazwiskiem Macduall i Bradley, ponieważ takowi podczas zgromadzenia Chartystów w Hyde dnia 22. kwietnia buntownicze mowy mieli. Macduall między innemi oświadczył, iż gdyby Chartysci do Londynu wtroczyli, nie trudnoby im było opanować Tower i zabrać 200,000 karabinów, które się w nim znajdują. Pan Cobbet, syn Williama, bronił obżalowanych przed sądem, i doradzał swoim klientom, aby na wszelkie do nich wymierzone zapytania nie odpowiadali. Bradley'a na mocy rękojmi, 60 f. sterl., które jego przyjaciele złożyli, na wolność wypuszczono; Macduall zaś, któremu nakazano, aby sam za siebie 500 funt. sterl. jako rękojmię złożył i dwóch innych zakładników, którzyby po 250 funt. sterl. złożyli, postawił, jest

uwiezonym w Stockport i czeka aż do następnego sądu assyzów.

Francya.

Gdy na posiedzeniu izby parów dnia 13go czerwca projekt Mouniera pod względem orderu legii honorowej przyjęto, przyszła kolej na (przyjęty właśnie przez izbę deputowanych) projekt do ustawy, mocą którego zażądano kredytu 1,200,000 fr. na tajne wydatki. Projekt ten po niejakich rozprawach, w których margrabia de Dreux-Brézé, nie mówiąc wprawdzie przeciw samemu wnioskowi do ustawy, powstawał na zagraniczną politykę ministerjum, której bronili: prezydent rady (marszałek Soult) i minister oświecenia publicznego (p. Villemain), przyjęła izba 91 głosami przeciw 6 głosom.

Z mowy marszałka Soult, mianój na poprzednim posiedzeniu izby parów (w odpowiedzi margrabiemu Dreux-Brézé) wyjmujemy następujące miejsce: «Co się dotychczas zagranicznej polityki (rzekł prezydent rady) mniemam, że izba nie będzie ode mnie obszernych żądać wyjaśnień. To samo, co dawniej o Hiszpanii mówiłem, i teraz potwierdzam. Powiadam, że co się dotychczas tego kraju, ani kooperacyja ani interwencyja nie może być dla Francyi pożyteczna. Wiadomo każdemu, że gabinet przy swoim składzie oświadczył się przeciw interwencyi i kooperacyi w Hiszpanii. Mimo tego jednak uznał gabinet za rzecz stosowną, dawać Królowej pomoc, ku obronie brzegów. Jestto naturalnym, koniecznym skutkiem traktatu poczwórnego przymierza, który wiernie wykonywać chcemy. Poprzedni mówca (margrabia Dreux-Brézé) przeszedł z Hiszpanii na Wschód; mówił o Państwie Otomańskiem, o Mehmedzie Alim, o Egipcie — i Bóg wie o czem. (Śmiech) W kilku słowach powiedzieć mu mogę, jaka tam jest polityka rządu: utrzymanie Państwa Otomańskiego. Nic w tym niema tajnego, oświadczamy to głośno. Tę politykę zawsze przestrzegano. Według rady pana margrabięgo Dreux-Brézé, Państwo Otomańskie powinno być między cztery wielkie mocarstwa podzielone. (Poruszenie.) Sądzę jednak, że tego zdania jego nikt nie podzieli. Mocarstwa europejskie dalekiemi są od tej myśli; żadne z nich nie życzy sobie podziału krajów Porty; o utrzymaniu jej nietykalności wyraziły się one w sposobie, który bynajmniej nie jest dwójznacznym.» — W końcu oświadczył marszałek, że gabinet utrzyma w tym swoim systemacie, a kraj to przekonanie powźmie, że system ten jest narodowym, stałym i szczerym.

Na posiedzeniu izby deputowanych dnia 13go czerwca, wniosek pana Lespinasse, dotyczący się wszelkich zaległości orderu legii honorowej, prawie jednogłośnie odrzucono. Pan Gauguier był jedynym mówcą, który wniosek ten żywo wspierał i dziwił się, że takowy w izbie tak mało współczucia doznaje.

Lawki izby deputowanych przerzedzają się z dniem każdym. Deputowani wszelkich stronictw oddalają się z Paryża, udają się dla używania letnich rozrywek, lub do wód, lub na wieś. O pozostałych jeszcze ważnych wnioskach do ustaw: o kulturze, kolejach żelaznych i wojskowych reformach, niech rozprawia i głosuje, komu się podoba! Na posiedzeniach nie dostaje często połowy członków, a gdy przyjdzie do głosowania, nie można zebrać potrzebnej liczby głosów. Przewodźcy opozycyi zupełnie umilkli i tylko mowcy bez żadnego talentu wstępują na mównicę, podczas gdy izba mało na nich zwraca uwagi.

Komisya izby deputowanych, której poruczono rozpoznać żądanie kredytu nadzwyczajnego dla marynarki, z powodu zawikłań w Lewancie, jednomyślnie oświadczyła się w ten sposób, że honor i dobro Francyi wkładają nań obowiązek utrzymania nietykalności Państwa Tureckiego, i że, gdy traktat z Unkierskelessy stał się tylko martwą literą, ponieważ przez żądanie, z wielkich mocarstw europejskich usankcjonowanym nie był, takowy nie może upoważniać Rossyjan do zajmowania Bosforu. Sztydząc z tego *Gazette* robi następującą uwagę: «Oświadczenie to ze strony izby, która przez ośm lat domaga się co-roczenie, ażeby rząd francuzki uarodowość polską utrzymał, sprawi bezwątpienia wielkie wrażenie w Rossyi!»

Téjże komisji izby deputowanych, trudniącój się rozpoznaniem wniosku do ustawy o kredycie 4,912,800 fr. dla marynarki, oświadczył minister morski, że rząd zamysła pomoc swoją, jaką eskadra jego ma dla królowej na brzegach hiszpańskich wykonywać, ograniczyć li na przeskładzaniu handlowi przemysłowemu dla karlistów, i na transportowaniu wojska krystynistowskiego z jednego do drugiego nadbrzeżnego punktu; ale bynajmniej, jak Anglicy pod Bilbao czynili, osada eskadry do czynnego współdziałania z wojskiem krystynistowskiem użytą nie będzie.

P. Thiers zaniechawszy na ten raz politycznych czynności, wyjechał do wód pirenejskich.

Moniteur z d. 15. czerwca miłości sprawozdanie, jakie p. Merilhwa złożył d. 11. czerwca imieniem komisji, której poruczono instrukcyję przekazanego sądowi parów procesu, przeciw sprawcom i uczestnikom powstań z d. 12. i 13.

maja: W sprawozdaniu t $\acute{e}$ m okazuje si $\acute{e}$ z otrzymanych wyjaśnień o tajnych towarzystwach, że dążnością ich wszystkich usiłowań od r. 1834 było nie tylko samo polityczne przekształcenie kraju zaprowadzeniem rzezypospolitej, lecz obalenie wszelkich socyjalnych stosunków, zniszczenie prawa własności i t. p. Narzędzia, których one używały, byłyto prości rzemieślnicy, służący, młodzi ludzie, studenci, którym się opieką ojcowiska sprzykrzyła i tym podobni. Podżegano ich żądze, nadużywano ich łatwowierności, łowiono ich urojonemi nadziejami wielkości i bogactwa. Pierwszą ustawą tych stowarzyszeń było nie nie stanowić na piśmie, dla tego też dowody tylko bardzo rzadko i przypadkiem otrzymać było można. Znalezione w czterech miejscach razem formularz przyjęcia do tak zwanego „familijnego społeczeństwa“ zawiera co następuje: »Przyjmowany wprowadzonym być ma z zawiązanemi oczyma. Kład $\acute{e}$ mu składać następującą przysięgę: »Przysięgam, że najgłębsze zachowam milczenie o t $\acute{e}$ m wszystkim, co się tu dzieć będzie.« Prezydent czyta mu pot $\acute{e}$ m następujące pytania, na które on przyłączone tu odpowiedzi dać obowiązany: 1) Co widzisz o teraźniejszym rządzie? — Że ón lud i kraj zdradza. — 2) W jakim interesie on działa? — W interesie małej liczby uprzywilejowanych. — 3) Którzy dzisiaj są arystokraci? — Ludzie pi $\acute{e}$ niężni, bankierowie, liwerańci, monopolisci, właściciele dóbr znacznych, lichwiarze, słowem łupiecy (*exploiteurs*), którzy się karmią kosztem ludu. — 4) Jaki $\acute{e}$ m prawem oni rządzą? — Prawem przemocy. — 5) Która jest główna zbrodnia w społeczeństwie? — Samolubstwo. — 6) Co zastępuje miejsce honoru, uczciwości i cnoty? — Pieniądze. — 7) Jaki człowiek ma poważanie u świata? — Bogacz i możny. — 8) Kto jest pogardzany, prześladowany, wyjęty z pod opieki praw? — Ubogi i słaby. — 9) Jak uważasz podatek konsumcyjny, opłatę od soli i trunków? — Sąto nienawistne podatki, które ubogich uciskają a pomijają bogacza. — 10) Co jest lud? — Jestto ogół pracujących obywateli. — 11) W ustawach za co jest on uważany? — Za niewolnika. — 12) Jaki jest los proletaryjsza pod rządem bogaczy? — Jestto los poddanych i niewolników; życie jego jest długim pasmem nędzy, natężeń i cierpień. — 13) Jaka zasada powinna uporządkowanemu społeczeństwu za podstawę służyć? — Równość. — 14) Na cz $\acute{e}$ m w dobrze uporządkowanym kraju zasadzać się powinny prawa obywatela? — Na prawie bytu, bezpłatnej nauki i udziału w rządzie; obowiązkami jego są: poświęcenie się dla społeczeństwa, braterski sposób myślenia dla współobywateli. —

15) Czy polityczną czyli socyjalną rewolucyję wykonać należy? — Socyjalna. Chcemy ci w kilku wyrazach nasz zamiar wyłożyć. Połączyliśmy się, by z większym skutkiem walezyć przeciw tyranii ciemiężców naszego kraju, których polityka zasadza się na utrzymywaniu ludu w ciemności i odosobnieniu; nasza zmierza do rozszerzenia światła i do połączenia siły ludu w jedną masę. Tyrani nasi proskrybowali druk i stowarzyszenia; przeto jest naszym obowiązkiem mocniej niż kiedy się łączyć i druk ustną propagandą zastąpić. Każdy członek obowiązany jest do rozszerzania zasad republikańskich wszelkimi w mocy jego będącemi środkami, słowem do wykonywania czynnej i niezmordowanej propagandy. Czy obiecujesz przyłączyć się w t $\acute{e}$ m do usiłowań naszych? Poźniej, gdy godzina uderzy, podnieśmy broń dla obalenia rządu, który ojezdzę zdradza. W dniu owym czy będziesz z nami? Rozważ dobrze; jestto niebezpieczne przedsięwzięcie; nieprzyjaciele nasi są potężni; mają za sobą wojsko, skarby, pomoc obcych królów i panują orzestrachem. My biedni proletaryjsze mamy tylko odwagę naszą i nasze dobre prawo. Maszli siłę w sobie do stawienia czoła niebezpieczeństwu? Postanowił $\acute{e}$ s na hasło do boju walczyć z orężem w ręku za sprawę ludzkości? Obywatelu powstań! następującą jest przysięgę, którą masz wykonać: »Przysięgam, że nikomu, nawet najbliższemu krewnemu mojemu nie wydam, co między nami mówiono lub działano; przysięgam być posłusznym ustawom stowarzyszenia, nienawiścią i zemstą moją ściagać zdrajców, którzyby w szeregach naszej wkrad $\acute{e}$ ć się chcieli, kochać i wspierać braci moich, a wolność i życie zwycięztwu naszej świętej sprawy poświęcić.« Dalsze instrukcyje tyczyły się zaopatrzenia się bronią, nieodpowiadania s $\acute{e}$ dziom w razie uwięzienia, nie występowania zbrojnie bez rozkazu przewodniczącego wydziału, i słuchania przewodzców z wojskową karnością. Każdy obywatel, jakikolwiek jest stopień jego ukształcenia, może być członkiem związku, gdy skrytość z dobrą wolą łączy. Stowarzyszenie uzupełnia tym sposobem swoje polityczne wychowanie.

Belgija.

Belgijski *Moniteur* czyni wiadomo, że rząd wydał rozkaz, ażeby formalności pod względem paszportów, dotąd na granicy holenderskiej przestrzegane, ustaly od tego czasu. Zagranicznymi mają swój paszport wymieniać na belgijski, wyjąwszy Anglików, Astryjaków i Prusaków, którym na zasadzie wzajemności, z swemi krajowemi paszportami po Belgii podróżować wolno.

Turcyja.

Journal des österreichischen Lloyd z dnia 19. czerwca donosi: »Statek parowy *Książę Metternich*, który Syrę dnia 11. opuścił, dzisiaj o godzinie 2. z południa przybył tu z 61. podróżnymi i z niezwykłym wcale mnóstwem depezy. Według ustnego opowiadania kapitana Gelcyh, statkiem parowym *Herabia Kolowrat* nadeszła dnia 9go do Syry wiadomość z Konstantynopola, że *Suttan* nagle bardzo zastabł i lekają się o jego życie. Dnia 10go zawinął francuzki statek parowy z Alexandryi do Syry. Według jedno-zgodnych opowiadań przybyłych na nim podróżnych, miało przyjść już do kroków nieprzyjacielskich na granicy syryjskiej między strażą przednią obu armij. Wojsko tureckie, brakiem żywności przyciśnione, posunąwszy się znowu na kilku punktach, stało się z egipskimi strażami przedniemi. Pierwsze otrzymało przewagę i wyparło załogę egipską z trzech mało znaczących miejsc, które pozostały w mocy Turków i teraz najdalej punkty wojska *Hałiza Pasy* stanowią. — Przypominamy raz jeszcze, że wiadomości te opierają się tylko na niezawczonych, różnym sposobem otrzymanych doniesieniach, i mamy nadzieję, że po dostaniu listów i gazet ze Wschodu, obszerniej o tém w następnym piśmie naszym doniesiemy.«

NOWINY LWOWSKIE.

(Nadesłane.)

We wsi *Weczulka*ch, należącej do państwa *Manastérzysk*, cyrkułu *stanisławowskiego*, zdarzył się dnia 4. czerwca r. b. osobliwszy przypadek. Mały chłopiec, niespełna siedm lat mający, syn tamecznego gospodarza, wraz z drugim chłopcem sześć lat mającym i dziewczyną trzy latającą, dziećmi drugiego gospodarza, mając od swych rodziców zlecenie, aby pilnowali i piastowali sąsiedniego gospodarza córkę trzy lata mającą, która będąc słabowitą zawsze płakała, i uprzykrzoną była, namówiwszy się z sobą, wzięli z domu rydł i zaprowadziwszy to dziecko pod *Jas*, o dwie staj od ich domu odległy, wykopali tamże dół na pół łokcia głęboki, i dziecko to w tymże rowie żywe ziemią przysypali. Rodzice dziecięcia tego, którzy pod ten czas w polu robili, i dopiero w godzinę po tym przypadku do domu przyszli, nie zastawszy córki, zaczęli się wypytywać tych dzieci, z któremi ich córka zabawiała się zwykła. Żadne nie chciało się do wykonania zbrodni przyznać, aż dopiero dziewczyna podarunkiem ujęta, stroskany rodzicom to smutne zdarzenie odkryła — że *Pałachn*, *Maxym*

z *Ilkiem*, pod lasem w ziemię zakopali, »bo była pohana.« Z niespokojnością największą udali się na miejsce przeznaczone strwożeni rodzice. a zastawszy tam mogiłę świeżo usypaną, zaczęli rozkopywać i wydobyli swoje dziecko, — już nieżywe. Przeprowadzeni przed sędziego *dominikałnego* ci małoletni zbrodniarze, dla przekonania się o spełnionym czynie i wieku tychże dzieci, *Ilko* wyznał, iż był spółwinowajcą *Maxyma*, a poznając, że źle zrobił, zaczął płakać, i żałował swojego czynu; *Maxym* zaś był nieustraszonego charakteru, obojętnie rzecz opowiadał, składając winę na *Ilka*, młodszego chłopca; a gdy tenże w oczy go przekonywał, że spólnie jąmy wykopali, wypierał się i zadawał kłamstwo swemu spółwinowajcy. S. Saj.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

(Nieurzędowe.)

Targ na woły we *Lwowie* d. 17. czerwca 1839.

Z przypędzonych 62 sztuk wołów w 4 partyjach sprzedano rzeźnikom tutejszym i Żydom na *koszer*, a mianowicie: *Jossel Teicher*, z *Rudek*, 9 sztuk, ważących mięsa $12\frac{1}{2}$ a łożu $1\frac{1}{2}$ kamienia, po 80 zr.; *Rosenbach* z *Mościsk*, 11 sztuk, ważących mięsa $13\frac{1}{4}$ a łożu $1\frac{1}{2}$ kamienia, po 85 zr.; *Joël Sternberg* z *Kamionki*, 32 sztuk, ważących mięsa $13\frac{1}{4}$ a łożu $1\frac{1}{2}$ kamienia, po 82 zr. 30 kr.; *Hersch Reiser* z *Belza*, 10 sztuk, ważących mięsa $14\frac{1}{2}$ a łożu 2 kamienie, po 100 zr. w. w.

Dnia 24. czerwca 1839:

Z przypędzonych 79 sztuk wołów w 3 partyjach, sprzedano rzeźnikom tutejszym i Żydom na *koszer*, a mianowicie: *Wolf Dimand* z *Bóbrki*, 40 sztuk, ważących mięsa $14\frac{1}{2}$ a łożu 2 kamienie, po 102 zr.; *Schapse Blüt* z *Brzeżan*, 27 sztuk, ważących mięsa $15\frac{1}{2}$ a łożu 2 kamienie, po 113 zr. 19 kr., i 12 sztuk, ważących mięsa $11\frac{3}{4}$ a łożu 1 kamień, po 70 zr. w. w.

Od 1. do 15. czerwca 1839 przywieziono do *Lwowa* chleba 1698 cetn. 79 funt., a mąki 6531 cetnarów 60 funtów.

Biała d. 23. czerwca 1839. Od rozpoczęcia robót w polu pierwszych dni maja, aż do tej pory, czas sprzyja bardzo urodzajom; wszystkie pola i łąki wyglądają tak bujnie, że jeśli i nadal ujdą niespodziewanemu złemu, rok ten będzie bardzo urodzajny. Oziminy bardzo są piękne, koniczyska bujne już u nas koszą, także i siana, w czém ciepło 12 do 18 stopni bardzo sprzyja. Sadzenie ziemniaków przewlekło się wprawdzie w tym roku, atoli zdaje się że nie.

będzie opóźnienia, bo ziemia wilgotna i zarazem mocno ogrzana sprzyja ich rośnięciu. — Te dobre widoki zniżyły cenę zboża, którego nam tu teraz nie dostawiają już tak jak w zimie z Morawii (gdzie z powodu znacznych wywozów dziś wyżej niż u nas stoi), lecz z Krakowa. Piękną pszenicę płacą po 5 zr. 15 kr., żyto 3 zr., jęczmień 2 zr. 12 kr., owies 1 zr. 30 kr. m. k. za korzec. — O wódkę dopytywania są teraz częstsze niż pierwiej, atoli dzisiejsze jej ceny między Białą a Więdnem nie zachęcają wcale do wdawania się w tę spekulację. Na potrzebę miejscową płacą tu garniec okowitej 30 stopniowej z anyżem po 36 kr., a bez anyżu po 30 kr. m. k.

Więdn d. 22. czerwca 1839. Handel wołmi: W tym tygodniu z Ołomuńca do 700 sztuk wołów przybyło, a z Węgier do 600, przeto razem ledwie do 1300 sztuk, a zatem nie tylko nie nad potrzebę, ale zaledwie temi wołmi i zapasem tygodniowa potrzeb została zaspokojoną; naturalny więc skutek wyższe ceny w zakontraktowaniu, które dnia wczorajszego bez różnicy czyto wołu galicyjskiego czy węgierskiego, stanęły od cetnara po 39 do 41 zr. w. w. bez procentu. Pomimo tych wyższych cen jednak handlarze nie wiele zyskali, gdyż sami w Ołomuńcu prawie po takich cenach kupna porobili. — Na przyszły targ ołomuński, t. j. 26. czerwca i 3. lipca, oczekują na każdy do 1700 sztuk wołów. Jeżeli tedy w Waitzen do 1400 sztuk tylko, albo jak głoszą, jeszcze mniej przybędzie, to te ceny utrzymają się. Widoki te jednak niechaj nie zachęcają właścicieli wołów do pędzenia w większej ilości na targi ołomuńskie, gdyż pareset wołów wnet cenę zniżą.

Handel wódką. Przed rogatkami płacą za stopień 30° po 22 do 23 kr., zaś za wyższy stopień po 23 do 25 kr. m. k. Okowita p. barona Konopki była nadzwyczajnej jakości, trzymała bowiem na urzędowej wadze Waguera 33°.

Północna kollej żelazna. Dnia 21. b. m. po raz pierwszy z Berna do Lundenburga pędził lokomotyw, a przejazdki d. 29. zacząć się mają.

Odessa d. 9. (21.) czerwca: Od pierwszego stycznia aż do pierwszego czerwca roku bieżącego wywieziono z Odessy: Pszenicy 478,636 cztw., siemienia Inianego 43,061 ctw., wełny 30,408 pud. a łoża 113,549 pudów.

(*Journal d'Odessa.*)

Lipsk d. 16. czerwca 1839. Nasz jarmark na wełnę zbliża się już do końca. Dopiero

wczoraj gdy wszelkie dowozy ustały, sprzedaż zaczęła się żwawo, tak iż w niewielu godzinach największą część zbyto. Dziś nie wiele już widać ruchu, ponieważ szczególnież pośledniejszej i średniej wełny mało co pozostało, a w tej nie ma już co wybierać. Całkowita ilość zwiezionej tu wełny przeniosła wszelkie nasze uprzednie jarmarki, było jej bowiem 50 do 55,000 kamieni (5 kamieni na 1 cetnar), a zatem o 10 do 15,000 kamieni więcej niż w przeszłym roku. Tylko 1/8 część dostawionęj tu wełny dotąd jeszcze nie sprzedano, ale i ta pewno znajdzie kupca. — Ceny były w przecięciu następujące: wełnę, której cena aż do 15 talarów pr. za kamień, płacono o 1/2 do 1 talara pr. na kamieniu niż jej przeszlorocznej ceny; wełnę, której kamień od 15 do 20 tal., płacono o 1/2 do 2 tal. niż jej, a cieńsze gatunki o 2 do 3 talarów niż jej niż w przeszłym roku. Wypranie i jakość wełny były dobre. Kupcy ubiegali się bardzo. Mielśmy tu Anglików i Niemców, atoli najznaczniejsze kupna porobili nasi krajowi fabrykanci. (*Preus. Handl. Zeit.*)

Berlin d. 20. czerwca 1839. Do wczorajszego wieczora zwieziono na nasz targ do 50,000 cetnarów wełny, ale gdy dowozy ciągle jeszcze trwają, z pewnością liczyć możemy, że na tym jarmarku będzie daleko więcej wełny niż na przeszlorocznym. Producenci żądają w ogóle przeszlorocznych cen, ale i na te nie ma jeszcze kupca. Wyjątkowo tylko odbyły się dotąd niejakię sprzedaże po przeszlorocznych cenach i to albo bardzo udatnej wełny, albo też gdy kupującym jakie inne korzystne warunki przyznane zostały. — Co do sprzedaży dotąd odbytych, to przyjąć można, że ceny w przecięciu niższe są od przeszlorocznych o 5 talarów pr. na cetnarze; ale i przy tém znizeniu cen mało dotąd porobiono interesów i zanosi się na to, iż nasz targ długo się jeszcze powlecze. (*Preus. Handl. Zeit.*)

Sprostowanie.

W niektórych egzemplarzach przeszłej Gazety, na str. 455, wartykule: „Szweycja“ przedz. 1, wiersz 5 od dołu miasto: pobicie, czytają: pobycie; zaś w „Nowinach lwowskich“ na str. 456, przedz. 1, wiersz 15 od góry, miasto kwiecica, czytają: kmiecica.

TEATR POLSKI.

W poniedziałek: *Lampart uliczny paryzki*, komedya ze śpiewkami w 3 aktach, i pierwszy występ jpanny Olimpii Szczepańskiej, tancerzki z baletu wielkiego teatru warszawskiego.

(Do tego Nru. Gazety dołączony jest Ner. 26. Rozmaitości.)